

Прудникова Олена Вікторівна, доктор філософських наук,
доцент, доцент кафедри культурології, Національний юридичний
університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків, Україна
e-mail: elenvikprud@ukr.net
ORCID ID: 0000-0003-4610-908X

РОЛЬ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ У РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ВІТЧИЗНЯНОГО СОЦІУМУ В УМОВАХ «ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ»

Визначено особливості впливу засобів масової комунікації на розвиток інформаційної культури українського суспільства в умовах «гібридної війни». Розкрито позитивні та негативні аспекти діяльності засобів масової комунікації у вітчизняному інформаційно-культурному полі. Проаналізовано напрями діяльності суб'єктів інформаційного простору України в контексті протистояння інформаційній агресії.

Ключові слова: засоби масової комунікації; інформаційний простір; «гібридна війна»; інформаційна агресія; цінності.

Постановка проблеми. Особливу роль у становленні інформаційної культури суспільства відіграють засоби масової комунікації (ЗМК), які ретранслюють та утверджують певні цінності (антицінності), норми, стереотипи мислення та поведінки. В умовах «гібридної війни» в Україні ЗМК стають «зброєю» боротьби за національні інтереси, важливим інструментом виховання інформаційної культури громадян. У вітчизняному суспільстві потужні ЗМК належать фінансово-промисловим групам, відображають їх політичні та економічні інтереси, які, на жаль, можуть не співпадати з загальнодержавними. Засоби масової комунікації відіграють не останню роль у здійсненні інформаційної політики держави та у її інформаційній безпеці через це ідеологічне (партійне) спрямування медіа набуває стратегічного значення щодо захисту національних інформаційних інтересів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми впливу ЗМК на інформаційну культуру суспільства, особливості взаємодії держави й суспільства, роль медіа у «гібридній війні» та ін. під різними кутами зору представлені у науковому доробку таких вчених, як В. Вакулич, Т. Власенко, Д. Галлін, В. Гурковський, І. Лубкович, П. Манчіні, Л. Смола, В. Строяновський та ін. Разом з тим вищеозначена проблематика у науковій літературі не набула комплексного характеру.

Формулювання цілей. У своєму науковому дослідженні ми ставимо за мету всебічно проаналізувати проблему впливу ЗМК на формування інформаційної культури українського суспільства в умовах «гібридної війни».

Виклад основного матеріалу. Для розвитку інформаційної культури будь-якого демократичного суспільства важливо встановити чіткі правила взаємодії державних інституцій та засобів масової комунікації, визначитись з базовими параметрами існування медійного поля країни. Так, західні дослідники Д. Галлін та П. Манчіні у своїй науковій праці «Чотири теорії преси» проаналізували три моделі взаємодії засобів масової інформації та держави.

Перша – це модель «Поляризованого плюралізму», що характеризується низьким рівнем тиражів газет, низькою фактичною (часом на відміну від декларованої) професіоналізацією медіа-спільноти, високим рівнем пов'язаності ЗМІ з політичними партіями та фінансово-промисловими групами, в тому числі регіональними; ця система розвинулася у країнах Південної Європи (Іспанія, Італія, Греція, Португалія).

Друга модель отримала назву «Демократичного корпоративізму» і характеризується високим рівнем розвитку таких чотирьох параметрів: масової преси, політичного паралелізму, журналістської професіоналізації та втручання держави у діяльність ЗМІ. Вона характерна переважно для країн Центральної і Північної Європи (Німеччина, Австрія, Швейцарія, Бельгія, Голландія, Данія, Фінляндія, Норвегія, Швеція), а її назва пов'язана з визначальною роллю у діяльності ЗМІ стабільних соціальних груп-корпорацій.

Третя модель – «Ліберальна». Вона має високий ступінь журналістської професіоналізації, середній рівень тиражів масових газет, низький рівень політичного паралелізму, низький рівень втручання держави у діяльність засобів масової інформації. Така модель характерна для держав Північно-Атлантичного регіону (Великобританія, Канада, США) [1, с. 38–39].

На думку фахівців, аналіз розвитку основних вітчизняних галузей засобів масової комунікації (телебачення, радіомовлення, преса, інформаційні агентства) дає підстави стверджувати щодо високої імовірності існування в Україні моделі «Поляризованого плюралізму». Зокрема, за інформацією відповідних державних установ (Державної статистичної служби України, Книжкової палати ім. І. Федорова) та органів (Державний комітет телебачення і радіомовлення, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення) галузь засобів масової інформації характеризується низьким рівнем тиражів газет та високим рівнем пов'язаності з політичними партіями та фінансово-промисловими групами [2, с. 105].

На наше переконання, ЗМК як базові суб'єкти інформаційної безпеки та творці інформаційної культури України, в умовах «гібридної війни» повинні дбати про загальнонаціональні інтереси: у своїй інформаційно-просвітниць-

кій діяльності популяризувати демократичні цінності, сприяти єдності українського народу, відмовитись від технологій протиставлення та розколу різних соціальних груп, етнонаціональних і релігійних утворень у вітчизняному соціумі. В свою чергу, власники медіа, партії та їх лідери повинні усвідомлювати свою відповідальність щодо захисту національних інтересів, у тому числі й у інформаційно-культурній сфері, брати конструктивну участь у формуванні та реалізації інформаційної політики держави, культурно-просвітницьких заходах.

Умови «гібридної війни» потребують від мас-медіа більш якісної роботи, оскільки певні недоліки в їх діяльності у воєнний час можуть мати тяжкі наслідки для інформаційної безпеки країни. Як стверджують фахівці, один із суттєвих недоліків ведення інформаційної війни в Україні – це неоперативність. Неоперативність і в реагуванні на події, і в подачі інформації. Неоперативність породжує використання застарілої інформації. А вона не лише знижує ефективність інформаційної війни, а й посилює позиції супротивника [3, с. 183].

Вищеозначена проблема напряму пов'язана з іншими – рівень професіоналізму представників ЗМК та етичні стандарти журналістської діяльності, від вирішення яких залежить впровадження стандартів демократичної інформаційної культури в українському суспільстві, а також якісне протистояння ворогу у «гібридній війні».

З цього приводу дослідник В. Строяновський у статті «Актуальні питання удосконалення системи кібернетичної безпеки України» зазначає, що нині в Україні працює понад 35 тис. журналістів і лише 40% з них мають базову професійну освіту. На жаль, не всі журналісти у своїй роботі спираються на відповідні інформаційні документи, кодекси професійної етики, інші документи, в результаті чого вони можуть поширювати необ'єктивну та недостовірну інформацію, що призводить до образи честі та гідності, ділової репутації. Сьогодні нашому суспільству потрібні соціальна відповідальність журналістів за свою діяльність, паритетні відносини ЗМІ та влади, ЗМІ та вітчизняного судочинства. Основним джерелом журналістських етичних вимог повинен бути Кодекс журналістської етики, який регулюватиме моральні відносини громадськості, окремих осіб, організацій, установ, фірм, підприємств тощо з журналістами, редакціями. Тобто він поширюватиме дію на неетичні відносини юридичних, фізичних осіб, які займаються творчою, технічною журналістською діяльністю. Роль саморегулювання етичних проблем особливо зростає у перехідний до демократії період, що зумовлює актуальність і значення Кодексу журналістської етики. Потреба у новому Кодексі етики журналіста України зумовлена багатьма чинниками. В Кодексі повинні відтворюватися суттєві зміни в державі, наприклад наявність державних,

комерційних, приватних, незалежних ЗМІ й існування нових моральних взаємин журналіста й читача, не передбачено відповідальності журналіста за шкоду, завдану аморальною поведінкою журналіста підчас виконання своїх обов'язків [4, с. 151–152].

В умовах «гібридної війни», яка точиться в Україні, громадянська й виховна роль журналістів та медійних колективів зростає багатократно, оскільки від поданої інформації залежать не тільки настрої у суспільстві, але й безпека держави.

З нашої точки зору, досліджуючи проблему трансформації інформаційної культури українських громадян під впливом «гібридної війни» варто особливу увагу приділити аналізу діяльності суб'єктів Інтернет-простору, які активно включилися у боротьбу за інформаційний суверенітет України.

З цього приводу необхідно зазначити, що у науковій літературі використовується поняття «конвергентні медіа», яке позначає різні форми електронної комунікації, заснованої на використанні комп'ютерних технологій. Якщо до традиційних медіа належать друковані газети і журнали, то до нових медіа зараховують різноманітні засоби масової комунікації, поширювані переважно через Інтернет:

- веб-сайти, електронні ЗМІ;
- інтернетові плеєри теле- і радіоканалів;
- CatchUpTV – інтернет-сервіси, що дають змогу переглядати записані телепрограми – Virgin Media, WorldTVpc, LiveInternet TV;
- відеосервіси – Hulu, YouTube;
- мережі міні-блогів, наприклад Твітер;
- соціальні мережі MySpace, Фейсбук, Linked;
- блоги;
- портали громадської журналістики – Digg;
- інтернетові радіосервіси – Pandora;
- фотосервіси – Flickr, Picasa;
- мобільні комунікації тощо [5, с. 119].

Вітчизняний досвід протистояння у «гібридній війні» показав значущість та дієвість Інтернет-спільнот, блогерів, мережевої взаємодії щодо оперативного інформування населення, протистояння інформ-атакам з боку агресора, згуртування навколо вирішення нагальних проблем на кшталт забезпечення армії, координації діяльності волонтерів, спростування фейкових повідомлень тощо.

Як переконливо доводять фахівці, соціальні мережі відкрили можливості для оперативного інформування суспільства про діяльність ворожих угруповань на території України. Так, робота міжнародної волонтерської групи InformNapalm, яка займається OSINT – розслідуваннями щодо участі підрозділів ЗС Росії у бойових діях на Донбасі, стала підґрунтям для викриття ро-

сійської агресії на Донбасі. Комунікативні інновації стали ефективним інструментом у боротьбі з пропагандою. Наприклад, Stopfake – український проект аналізу новин, спеціалісти якого перевіряють та спростовують викривлену інформацію про події в Україні, яка розповсюджується у ЗМІ. Ефективність цього проекту була визнана на міжнародному рівні [6, с. 376].

Окремо слід виділити нову форму впливу на інформаційну культуру громадян – це блоги, які також активно використовуються в інформаційній війні. Ефективність блогів в інформаційній протидії зумовлена різними чинниками. Однак в їх основі лежить використання методу ще «доінтернетівської» епохи, а саме «висловів лідерів думок» та «суспільно значущих осіб». І якщо раніше для донесення повідомлення необхідно було надрукувати листівку, записати телепередачу чи відеозвернення, то тепер для цього необхідно лише опублікувати текст на Інтернет-сторінці. Відомий блогер, що користується підтримкою в суспільстві, у блозі декларує свій підхід до проблеми, політичної сили тощо. В цій ситуації використовується технологія «ключові слова». Таким чином, читачі, що зацікавилися певною статтею, можуть перейти до певної категорії та прочитати інші повідомлення. Вивчивши тисячі блогів, компанія MindComet.com зробила висновок: блогосфера складається з освічених, соціально адаптованих осіб, що ефективно впливають на соціум. Блогери відстоюють свої політичні погляди, підтримують соціально значущі процеси та швидко реагують на зміни, що відбуваються [7, с. 248].

Отже, блогери є одними з найактивніших користувачів всесвітньої мережі, які прямо чи опосередковано впливають на формування інформаційної культури суспільства, розповсюджуючи повідомлення, коментуючи їх, ініціюючи обговорення суспільно важливих проблем та ін. Блогосфера стала своєрідним «полем бою» у «гібридній війні» Росії проти України. В цьому контексті Т. Власенко констатує, що основний тягар у боротьбі з агресивною інформаційною політикою російських мас-медіа взяли на себе окремі засоби масової комунікації, блогери у соціальних мережах, які виконували по суті функції інформаційних «волонтерів» [8, с. 16–17].

На сьогоднішній день можна констатувати, що волонтерський рух за різними напрямками діяльності, в тому числі й за інформаційним, взяв на себе низку суспільно важливих функцій, а саме просвітницьку, організаційну, пропагандистську (контрпропагандистську), логістичну та ін. Виконання цих функцій волонтерами обумовлено слабкістю держави як інституції та значним потенціалом вітчизняного громадянського суспільства, зокрема й у царині формування інформаційної культури, захисту національних інформаційних інтересів у «гібридній війні».

Разом з тим недостатньо ефективною, з нашої точки зору, є діяльність Міністерства інформаційної політики, яке повинно активніше протидіяти інформаційній агресії проти України, здійснювати заходи щодо підвищення

рівня інформаційної культури українського суспільства, формувати чітку й послідовну інформаційну політику держави.

На думку науковців, зіткнувшись з ризиками, що стали реальністю, українська влада робить відчайдушні спроби убезпечити суспільство від можливих загроз як сьогодні, так і в майбутньому. Одним із кроків, який би мав протидіяти інформаційній війні, стало прийняття рішення про створення Міністерства інформаційної політики. Проте останнє не надало чіткої стратегії і конкретних механізмів забезпечення інформаційної безпеки в Україні [8, с. 16].

Визнаючи критичні зауваження як цілком справедливі заради об'єктивності варто зауважити, що на сьогодні Міністерством започатковано проекти соціальної реклами, інформаційних військ і анонсовано створення телеканалу іномовлення Ukrainian Tomogrow, а також військового телеканалу. Міністерством інформаційної політики України реалізована низка проектів, які сприятимуть розвитку демократичної інформаційної культури у вітчизняному соціумі, до них можна віднести такі:

- посібник з Верифікації «Verification book» – новий інноваційний ресурс для журналістів та організацій, який містить покрокові інструкції щодо того, як під час надзвичайних ситуацій працювати з контентом, отриманим від читачів;

- проект «Україна. Гідність. Свобода. Креативність» – мета якого у короткій, цікавій та доступній формі інформувати світ про нашу державу та її досягнення. Буклет «Ukraine: Freedom, Dignity, Creativity» та інтерактивний сайт проекту <http://myukraineis.org/> може стати нескінченним полотном фактів про нашу державу, адже його може доповнити будь-хто власною історією про Україну та її громадян. Створення буклету є результатом взаємодії Міністерства закордонних справ, Міністерства інформаційної політики та Production Hub StratComUA;

- випуск аналітично-правового дайджесту «Крим без правил: переміщення цивільного населення Російської Федерації на окуповану територію України». Дайджест було підготовлено Регіональним центром прав людини, Українською Гельсінською спілкою з прав людини та експертно-аналітичною групою «CHROT»;

- проект навчання технікам та методикам Open Source Intelligence (OSINT). За підтримки Міністерства інформаційної політики України та фонду European Endowment for Democracy, радник Міністра з питань інформаційної безпеки Дмитро Золотухін реалізовує проект навчання технікам та методикам (OSINT), які нині використовуються найбільш популярними і професійними командами журналістів та волонтерів в сфері інформаційного протистояння, такими як Bellingcat та InformNapalm. На тренінгах, за допомогою інструментів OSINT, учасники, зокрема, навчаються використовувати прийоми пошуку в онлайн-просторі для викриття фейків і перевірки джерел інформації. Наприклад, на тренінгах вивчався фейк про нібито отримання Україною великого кредиту в обмін на прийом біженців з Близького Сходу [9].

Отже, маючи позитивні напрацювання, Міністерству інформаційної політики варто посилити системні кроки й стратегічне планування щодо захисту інформаційного суверенітету України в умовах «гібридної війни», що у підсумку сприятиме розвитку національної інформаційної культури.

Висновки. Завершуючи характеристику ролі та місця ЗМК щодо формування інформаційної культури українського суспільства в умовах «гібридної війни», необхідно зауважити, що даний процес обумовлений низкою інституційних та неінституційних чинників. Зокрема, поступальний розвиток інформаційної культури українського соціуму детермінований здатністю держави та інститутів громадянського суспільства протистояти інформаційній агресії проти України, належним правовим забезпеченням інформаційно-комунікаційної діяльності та морально-етичним рівнем усіх суб'єктів інформаційно-культурного простору нашої держави. Можна стверджувати, що вітчизняні ЗМК активно впливають, як у позитивний, так і негативний спосіб, на трансформації в інформаційно-культурному полі нашої держави. Важливо, що низка різноманітних ЗМК зайняли яскраво виражену патріотичну позицію, відстоюючи національні цінності та беручи активну участь у протидії інформаційним атакам проти України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Галлін Деніел С., Манчіні Паоло. Сучасні медіасистеми: три моделі відносин ЗМІ та політики / [пер. з англ. О. Насика]. Київ : Наука, 2008. 320 с.
2. Вакулич В. Державна інформаційна політика як механізм реалізації інформаційної функції сучасної держави. *Публічне управління: теорія та практика*. 2014. Вип. 1. С. 97–107.
3. Лубкович І. М. Місце українських медій в інформаційній війні 2013–2014 рр. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2014. Т. 56. С. 182–187.
4. Строяновський В. В. Актуальні питання удосконалення системи кібернетичної безпеки України. *Науково-інформаційний вісник Академії національної безпеки*. 2015. № 1–2. С. 147–155.
5. Гурковський В. І. Організаційно-правові засади забезпечення інформаційно-психологічної безпеки в контексті дослідження функціонування традиційних і конвергентних медіа. *Ефективність державного управління*. 2014. Вип. 40. С. 116–125.
6. Смола Л. Є. Інформаційна війна в контексті розвитку комунікаційних технологій. *Гілея: науковий вісник*. 2015. Вип. 102. С. 375–377.
7. Попов А. Блоги. Новая сфера влияния. Москва : Манн, Иванов и Фербер, 2008. 336 с.
8. Власенко Т. В. Медіа-дискурс у суспільстві ризику (український контекст). *Сучасне суспільство*. 2015. Вип. 1(1). С. 11–19.
9. Міністерство інформаційної політики України. URL: <http://mip.gov.ua/content/proekti-yaki-realizovani-za-pidtrimki-mip.html> (дата звернення: 16.01.2018).

REFERENCES

1. Hallin Deniel S., Manchini Paolo. (2008). Suchasni mediasystemy: try modeli vidnosyn ZMI ta polityky [per. z anhl. O. Nasyka]. Kyuyiv: Nauka [in Ukrainian].
2. Vakulych V. (2014). Derzhavna informatsiyina polityka yak mekhanizm realizatsiyi informatsiyanoi funktsiyi suchasnoyi derzhavy. *Publichne upravlinnya: teoriya ta praktyka – Public administration: theory and practice, issue, 1, 97–107* [in Ukrainian].
3. Lubkovych I. M. (2014). Mistse ukrayins'kykh mediy v informatsiyinyy viyni 2013–2014 rr. *Naukovi zapysky Instytutu zhurnalistyky – Scientific notes of the Institute of Journalism, 56, 182–187* [in Ukrainian].
4. Stroyanovs'kyy V. V. (2015). Aktual'ni pytannya udoskonalennya systemy kibernetychnoyi bezpeky Ukrayiny. *Naukovo-informatsiyyny visnyk Akademiyyi natsional'noyi bezpeky – Scientific and Information Bulletin of the National Security Academy, 1–2, 147–155* [in Ukrainian].
5. Hurkovs'kyy V. I. (2014). Orhanizatsiyino-pravovi zasady zabezpechennya informatsiyino-psykholohichnoyi bezpeky v konteksti doslidzhennya funktsionuvannya tradytsiynykh i konverhentnykh media. *Efektivnist' derzhavnoho upravlinnya – Efficiency of public administration, issue 40, 116–125* [in Ukrainian].
6. Smola L. Ye. (2015). Informatsiyina viyna v konteksti rozvytku komunikatsiynykh tekhnolohiy. *Hileyta: naukovyy visnyk – Gileya: scientific bulletin, issue 102, 375–377* [in Ukrainian].
7. Popov A. (2008). Blogi. Novaya sfera vliyaniya. Moskva: «Mann, Ivanov i Ferber», 2008 [in Russian].
8. Vlasenko T. V. (2015). Media-dyskurs u suspil'stvi ryzyku (ukrayins'kyy kontekst). *Suchasne suspil'stvo – Modern society, issue 1(1), 11–19* [in Ukrainian].
9. Ministerstvo informatsiyanoi polityky Ukrayiny. URL: <http://mip.gov.ua/content/proekti-yaki-realizovani-za-pidtrimki-mip.html>

Прудникова Елена Викторовна, доктор философских наук, доцент, доцент кафедры культурологии, Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого, г. Харьков, Украина

РОЛЬ СРЕДСТВ МАССОВОЙ КОММУНИКАЦИИ В РАЗВИТИИ ИНФОРМАЦИОННОЙ КУЛЬТУРЫ ОТЕЧЕСТВЕННОГО СОЦИУМА В УСЛОВИЯХ «ГИБРИДНОЙ ВОЙНЫ»

Определены особенности влияния средств массовой коммуникации на развитие информационной культуры украинского общества в условиях «гибридной войны». Раскрыты положительные и отрицательные аспекты деятельности средств массовой коммуникации в отечественном информационно-культурном поле. Проанализи-

зированы направления деятельности субъектов информационного пространства Украины в контексте противостояния информационной агрессии.

Ключевые слова: средства массовой коммуникации; информационное пространство; «гибридная война»; информационная агрессия; ценности.

Prudnykova Olena Viktorivna, Doctor of Philosophy, Associate Professor, Associate Professor of Cultural Studies, National Law University named after Yaroslav Mudriy, Kharkiv, Ukraine

THE ROLE OF MASS COMMUNICATION IN DEVELOPMENT OF INFORMATION CULTURE OF THE DOMESTIC SOCIETY IN THE CONDITIONS OF «HYBRID WAR»

Problem setting. *Mass media communications (hereinafter – MMC) play a special role in the formation of the information culture of society, they retransmit and affirm certain values (anti-values), norms, stereotypes of thinking and behavior. In the conditions of the «hybrid war» in Ukraine, MMC become «weapons» for the struggle for national interests, an important tool for raising the information culture of citizens. In the domestic society, powerful MMC belong to financial and industrial groups, reflecting their political and economic interests, which unfortunately may not coincide with the national ones. Mass media communication play a role in the implementation of state information policy and its information security, because of this, the ideological (party) direction of the media becomes strategic in protecting national information interests.*

Recent research and publications analysis. *Problems of the impact of MMC on the information culture of society, the peculiarities of interaction between the state and society, the role of the media in the «hybrid war» etc. from different angles are represented in the scientific works of such researchers as V. Vakulich, T. Vlasenko, D. Gallin, V. Gurkovsky, I. Lubkovich, P. Manchini, L. Smola, V. Stroyanovsky and others. At the same time, the aforementioned problems in the scientific literature did not become complex.*

Paper objective. *In our research, we aim at comprehensive analysis of the problem of the impact of MMC on the formation of the information culture of Ukrainian society in a «hybrid war».*

Paper main body. *For developing the information culture of any democratic society, it is important to establish clear rules for the interaction of state institutions and mass media, to determine the basic parameters of the existence of the country's media landscape. MMC as the basic subjects of information security and the creators of the information culture of Ukraine, in the conditions of the «hybrid war» should take care of national interests: in its informational and educational activities to promote democratic values, promote the unity of the Ukrainian people, abandon the technologies of opposition and*

split of various social groups, ethnic and religious formations in the domestic society. In turn, media owners, parties and their leaders must realize their responsibility to protect national interests, including in the information and cultural sphere, to participate constructively in the formation and implementation of information policy of the state, cultural and educational events.

From our point of view, while investigating the problem of the transformation of the information culture of Ukrainian citizens under the influence of the «hybrid war», special attention should be paid to the analysis of the activities of Internet-entities that actively participated in the struggle for informational sovereignty of Ukraine. In this regard, it should be noted that the scientific literature uses the concept of «converged media», which denotes various forms of electronic communication, based on the use of computer technology.

Conclusions of the research. *Concluding the description of the role and place of the MMC in shaping the information culture of Ukrainian society in the conditions of the «hybrid war», it should be noted that this process is due to a number of institutional and non-institutional factors. In particular, the progressive development of the informational culture of Ukrainian society is determined by the ability of the state and civil society institutions to withstand information aggression against Ukraine, due provision of information and communication activities and the moral and ethical level of all subjects of the informational and cultural space of our state.*

Short Abstract for an article

Abstract. *It was determined the peculiarities of the influence of mass media on the development of information culture of Ukrainian society in the conditions of the «hybrid war». It was revealed positive and negative aspects of mass media communications in the national information and cultural field. It was analyzed the directions of activities of the subjects of the information space of Ukraine in the context of the confrontation of information aggression.*

Keywords: *mass media communications; information space; «hybrid war»; information aggression; values.*

